

МАСКАНУР ЯЛЫН УСТА ҰДЫРЖӨ

2019

ГОД ТЕАТРА
В РОССИИ

*Яндар яндар, яндар вјдшө
Ий ѳмбачет йогалеш.*

шергылтеп радио дене
Татьяна Денисован мурыжо.

Масканур ялыште лопка-лопка урем покшелне изирак корем уло. Корем покшеч ала-мыняр памашшинча гыч чумыргышо чинче гай яндар вјдын шыргыктымже чонешетак логалеш. Теве тыгай мотор верыште сочын Марий Ұлын калык артистыкыже Светлана Гладышева (снимкыште).

Кеч-могай торащ, моткок сай да поян вершөрыш логалат гынат, шочмо-кушмо кундем деч шергаканже ни моат уке. "Уло тыгай мланде, кудыжо эре тыйым шупшеш. Тиде - тыйын вожет, родо-тукумет, палымет. Ийготым погымек, тидым утыр шижат да аклет!", - оила Светлана Аркадьевна Гладышева.

Жал шумек, Весшүргө школыш тунемаш толын, икымше туныктышыжо Зоя Яковлевна Яковлева лийын, но тўналтыш школын клас-слажым тунем лекмек, умбакыже ылыш пўрымаш изи ўдырлан вес корным ямдылен: тудо мастар йоча-влак-лан Йошкар-Оласе 1-ше №-ан интернат-школыш тунемаш кая. А тиде школыш кузе логалмыже нерген Светлана Аркадьевна тыгерак оила: "Тиде 70-шо ийлаште лийын. Тунам интернат-школын пашаенже-влак районлаште йоча-влакын мурен моштымыштым терге-

Кандаш класс деч вара уэш шочмо ялыш пөртылын, кыдалаш школым пытарыме нерген аттестатим Зеленогорск посёлкышто налын.

Илыш корно самырык ўдырым Марий кугыжаныш педагогический институтыш туныктышылан тунемаш нангай. Лач тунам Йошкар-Олаште М.Шкетан лүмеш марий драмтеатр Москошко, ГИТИС-ыш, марий ўдыр-рвезе-влакым тунемаш погаш тўналын, экзаменым приниматлаш Моссовет театрын тўн режиссержо Павел Хомский шкеак толын. Светланан шке вийжым терген ончаш кумыл лектын, но тидын нерген ача-авалан шижтаращ лўдын. Тыге тудо шолып шонемашыж дене Моско гыч толшо комиссий член-влак ончыко изи капан, вичкыж, кўчык кенеж тувыр ден, кок ўпунеман, макияз деч посна экзаменым кучаш мия, кум турымат чаткан эрта, студент радамыш логалеш: Светлана Тихонова (ўдыр фамилийже) Москосо ГИТИС-ын студент-кыже лиеш. Ача-авлан тиде

да, нуно сценылан пўралтын. Жапше годым коктынат Салика рольым модыныт, йўкыштат яндарын мураш пўралтын улмаш.

Кумда сценыш 1985 ийыште, Москвасе ГИТИС гыч шуаралт толмекше, лектын. Марий классик-влакын произведенийышт почеш шындыме чыла гаяк спектаклыште тўн рольым

шоктен.

Эн ойыртемалтше, йөратен шындыме рольжылан Светлана Аркадьевна француз драматург Альберт Камюн "Недоразумение" пьесыж почеш шындыме спектаклыште Мартан рольжым шотла. "Тўналтыш гыч мучаш марте чонен шукташ пеш неле, но тунамак шукулан туныктышо роль ыле. Тудо мыланем чынжымак кугу мастарлыкым пуэн. Спектакль кужу жап ыш кай гынат, темпераментан, психологический, эсогыл изиш гына абсурд-ный рольым модмо годым сценыште ик секундмат от кане, эре ала-могай психологический темдымаш шижалтеш. Можыч, сандем-нак тудо чонемем пижын да ушешем кодын. Мартан рольжым ончыктен кертме деч вара моло образым чогащ куштылгырак лийын", - тыге шарналта мемнан палыме землякына.

Шкетан театрын сценыштыже латкок ий модын, ты театр илыш дене шўлен.

1997 ийыште актрисе Марий самырык театрыш кусна. Талантан актрисе тыш-

Республикысе Кугыжаныш премийын лауреатше лўмым пуат.

Актёрлан йөсө, кунам шуко жап самырык геройым модеш да кенета кугу ийготаныш кусна, а мемнан пагалыме землякынан чылажат шке жапше дене келшышын каен: Шкетан театрыште самырыкымак модын, а вара эркин-эркын - кокла ийготан рольым.

Артистке тыгак Геннадий Гордеевын "Чоныштем илет" сериалже гыч палыме. Тушто тудо Валентина рольжым чонен, а "Тургым" телеспектаклыште Варварам пеш келыштарен модын моштен.

Светлана Аркадьевна эн йөратыме, пагалыме актёржо - Олег Басилашвили. "Тудын модмыжым шинчам корангыде ончен кертам", - манеш. Тыгак шке кумиржылан Андрей Мироновым, Иннокентий Смоктуновскийым шотла. Марий актёр-влак кокла гыч Римма Руссиан, Майя Романован, Мария Михайлован койышыштым ончен, сценыште пашам ышташ тунемын, нуным пеш аклен.

Светлана Аркадьевна педагог стажат 13 ийыш чумырга. И.С.Палантай лўмеш тўвара ден сымыктыш колледжыште ончыкылык артист-влакым кушташ полшен, "Сценическая речь" предметым вўден.

Марий искусство тўняште

районлаште йоча-влакын мурен моштымаштым тергенит, мемнан ялышкат мие-ныт, колыштво деч вара Тамара Андреевна Ягельдина кўсле дене шокташ налын". Тунемме жапыште йоча-влакым театрыш тўрлў спектакльым, оперым, опереттым ончаш коштыктеныт. Мотор чурийвылышан, сўрал актёр-шамычым ужын, шкежат воштончыш ваштареш балериным, молоденым ончыктылын гынат, тунамсе йочалан актрисе лияш шонымаш ушышкыжо пурен огыл.

Москосо ГИТИС-ын студенткыже лиеш. Ача-авлан тиде вучыдымо лийын, но момыштет, ўдырым шонымо корно деч от коранде вет.

Южгунам лўмлў фамилийым сулашат йўсў. Светлана денат тыгак лийын. Эше ГИТИС-ыште тунеммыж годымак тудын деч шуко гана йодыныт: "Тый Анастасия Тихонован тукымжо отыл?". Тудлан кажне гана умылтараш логалын: "Морко район гыч улам гынат, тудын дене нимогай тукым кылна уке".

Но профессий шотышто -

шындыме чыла гаяк спектакльыште тўн рольым чоен: "Салика" пьесе гыч Саликам, "Мўкш отар гыч Клавийым, "Аксар ден Юлавий" гыч Юлавийым, "Ачийжат-авийжат" гыч Манюкым, "Морко сем" гыч Маюкым, Мольерын пьесыж почеш шындыме "Чоя Скапен" спектакльыште Гиацинтам, Шекспирын "Латкокымшо йўд" гыч Оливьем да шуко моло образым сценыште чоен, тыгак тудо кокымшо планан роль-шамычымат модын. "Акпатыр" пьесыште гын кўсле дене

рий самырык театрыш кунна. Талантан актрисе тыштат шке вержым муын, сцене гоч шуко образым ончыктен. Тусо репертуарым Толстойын, Островскийын, Сологубын, Чеховын, Горькийын произведенийлашт пойдареныт. "Любовь - книга золотая" спектакльыште руш кугыжам, Ектерина Вторая модын. 2005 ий мучаште Марий самырык театрыште Максим Горькийын "На дне" пьесыж почеш уэмдыме спектакльыште рольым сайын почмылан Светлана Гладышевалан Марий Эл

предметым вўден.

Марий искусство тўняште мемнан Морко район гычынат кыртмен пашам ыштыше уста актёр-шамыч дене кугешнен кертына. Нуно шукынжо кумдан палыме егыш савырненыт. А Светлана Гладышеван шочмо мландыш толмыжым да у рольым модмыжым вучаш тўнгалына.

Материалым "Марий Эл", "Кугарня" газет, "Ончыко" журнал да актрисе дене кутырымо негызеш **Маргарита СЕМЕНОВА** ямдылен